

Гармель Оксана Володимирівна,
кандидат мистецтвознавства, доцент, учений секретар
Київський інститут музики ім. Р.М. Глієра

Дискурс пам'яті культури в сучасному музикознавчому слові

I. Пам'ять як культурний феномен знаходиться у фокусі наукових інтересів значного кола сучасних науковців. Дослідження пам'яті культури все більше набувають інтегративної ролі серед різних напрямів *memory studies*. Актуальною проблемою є аналіз складного співіснування двох вимірів, в яких взаємодіють пам'ять і культура – індивідуальний (когнітивний, біографічний) та колективний (соціальний, символічний). Це проблемне поле поєднує філософів та істориків, філологів та психологів, соціологів, культурологів та мистецтвознавців у пошуку методологічного «алгоритму» вивчення. Одним з важливих складників цього «алгоритму» є розуміння *часу* як особливої багатовимірної категорії (зокрема, у мистецтві). У сфері музичного мистецтва дослідження проявів пам'яті культури залишається відкритою темою, що потенційно містить в собі значну кількість векторів її дослідження.

II. В аспекті зазначеної проблематики особливого наукового сенсу набуває фундаментальне дослідження О. І. Самойленко «Музикознавство і методологія гуманітарного знання. Проблема діалогу» (Одеса, 2002), в якому запропоновано музичні проєкції пам'яті культури в контексті головного семантичного діалогу музики (як діалогу смислових інтенцій культури та музичної поетики). Дослідниця називає Пам'ять, як вияв сакрального, однією з граничних смислових інтенцій культури (іншими є Гра та Любов). З боку музичної поетики Пам'ять себе виражає, перш за все, крізь жанр. Також на рівні музичного тексту пам'ять пов'язана з тотожністю, повторенням, запозиченням, реставрацією, цитуванням (алюзією), стилізацією.

III. Пам'ять культури як смисловий дискурс творів сучасних українських композиторів пропонується розглянути у різних варіантах прояву:

- вектор пам'яті культури в сакральних жанрах (хорові концерти Г. Гаврилець та В. Степурка);
- інтенції художнього неоміфологізму як прояв складного співіснування індивідуального та колективного вимірів пам'яті культури (інструментальні композиції Л. Грабовського та В. Балея);
- семантика музичних присвят (твори В. Сильвестрова);
- пам'ять культури як стрижень індивідуальної концепції (твори О. Щетинського та С. Луньова).